

primul rând (unde se afla și juriul). Premiul pentru cel mai bun actor i-a fost dat, cu humor(or), pentru interpretarea personajului mut care a mînuit violoncelul, lui Vasile Nedelcu, regizor al montării **Și cu vio-**

decît într-o casă a groazei?! Prin urmare, ca să corespundă cu „personajul”, Teatrul Odeon, unde s-a desfășurat festivalul, a fost costumat de - în final, premiul - Dragoș Buhagiar, într-un veșmânt spăimos, verde Connex, din

trei exemplare *off* produse de studenți la Regie, dintre care doar **Noaptea asasinilor** aparținând U.A.T.C.-istului Alexandru Berceanu se poate numi spectacol și onorează un festival de asemenea (dorită) amploare.

Și cu violoncelul ce facem? de Matei Vișniec

loncelul ce facem?, mult mai potrivită ca să fi primit premiul pentru cel mai bun spectacol.

Am avut sentimentul că, mai curînd decît de dragul artei pe care a îngremădit-o în cele cinci zile, Humorro-ul a existat ca să sprijine imaginea Connex-ului, generos și inventiv. Unde se poate întîlni umorul negru

care, cînd nu te așteptai, apăreau ba o domniță cu lacrimi de sânge, ba niște strigoi care băteau step, ba o cioară ale cărei croncăneli, mai curînd sprintene decît fioroase, au fost apreciate de public. Pe de altă parte, alături de cele două secțiuni din concurs, LeThalia și SchizoGraphia, au mai fost, mai mult ca să... fie,

Poate că e inevitabil ca, atunci cînd organizatorul unui eveniment cultural este un „mamut” din afara familiei artistice, panourile publicitare să pară mai făloase decît „manifestările” însele. Și, la urma urmei, ar trebui să ne obișnuim cu noua dictatură, cea a *advertising*-ului.

Mirona Hărăbor

BISTRIȚA

Adecvare, măsură, concordanță, punctualitate

Festivalul de „altfel, altceva, altundeva”, organizat de Centrul Internațional pentru Artă Contemporană și Fundația Culturală Contemporania, adică, în termeni mai personali, de admirabilii Alina Moldovan și Mihai Iancu, n-a reușit, în ciuda unor colocvii, în general, de bună și dialectică dezbateri intelectuală, să definească - decît parțial,

sumar, confuz - primii doi termeni (altfel, altceva), dar mulțumitor pe cel de-al treilea (altundeva). Respectiv, altundeva înseamnă nu numai „la Bistrița”, ci și în teatre independente (ne-instituționale) și, din cînd în cînd, în spații non-convenționale. Drept care voi asocia, pînă una-alta, în ceea ce mă privește, Altfest cu teatrul independent.

Spectacolele prezentate au fost, unele, de teatru perfect sau imperfect tradițional, altele, de teatru-dans, teatru-muzică, multi-media, teatru-experiment, toate însă devenite mai mult sau mai puțin (de fapt, din ce în ce mai mult) curente, obișnuite, frecvente și în teatrele instituționale, dar și în festivalurile de tradiție, să-i zicem, clasică. De fapt, nici altundeva nu a rămas pur, necorupt, el fiind, în multe cazuri, un metisaj de inițiativă independentă și mijloace (de producție, de finanțare, actoricești etc.) instituționale (de exemplu, Teatrul Național din Târgu-Mureș, Teatrul „Tamási Áron” din Sfântu Gheorghe, Teatrul de Stat din Arad ș.a.). Lăsând însă definirea festivalului de la Bistrița și a conceptelor componente în seama criticilor și organizatorilor, îmi reduc obiectivul lunetei la câteva observații care nu privesc numai Altfest -ul, ci teatrul românesc, în ansamblul său, și festivalurile de teatru, în special. Este vorba, mai

ales, de adecvare, măsură, concordanță și punctualitate. Ce înțeleg prin adecvare? Un spectacol, un *performance* (sau cum vrem să-i spunem, în termeni naturali sau în termeni de împrumut), gândit într-un anumit spațiu, cu anumite mijloace, pentru un anumit public, este bine să se producă, pe cât posibil, în datele în care a fost conceput. Altminteri, ne vom trezi cu spectacolul *O zi de vară de Mrožek*, în regia lui Alice Barb, în care personajele vorbesc de un loc retras, în care locul, în cazul dat țărutul pustiu al mării, joacă un rol dramatic, desfășurându-se într-o discotecă plină de lumini specifice, clienți specifici și băuturi specifice, sau cu *Infanta...* de Saviana Stănescu (regia: Radu Afrim), conceput pentru o scenă de dimensiunile unei batiste (firește, exagerez), prezentat pe o scenă mare cât un teren de fotbal și într-o sală mare cât un stadion (și de data asta exagerez), fapt ce intră în contradicție cu gândul inițial. Mă-

sura! Despre măsură în teatru va fi vorba într-o dezbatere care va debuta în numărul următor al revistei „Scena” și care va purta, probabil, titlul „Est modus in rebus”. Măsura este un imperativ pe care-l uităm tot mai des în spectacolele noastre. Rezultatul cel mai important: plictiseala! Lungimi neartistice, repetări neartistice, giubșlucuri regizorale de care autorul montării nu vrea să se despartă, pastişări, autopastişări, manierisme apasă asupra multor reprezentații teatrale, inclusiv asupra unora din festivalul de la Bistrița. Concordanța este necesară atât în cadrul unui festival (privind programarea spectacolelor), cât și între festivaluri sau între premiere (care fie coincid, fie „se încăleacă”). Despre punctualitate... Ei bine, nici un spectacol, la Altfest, n-a început la timp! Toate aceste chestiuni au legătură cu atenția și cu discernământul...

Dumitru Solomon

Istoria țiganilor (Bulgaria)

Locul, dar nu și norocul

Simptomul care m-a pus pe gânduri a înflorit la dezbateră finală a festivalului, intitulată chiar așa, „Alternative”: s-a vorbit despre finanțarea neconvențională și evadarea din instituțional, dar nu s-a simțit nevoia discutării unei noi estetici.

Până la Altfest (Festivalul Central și Est-European de Spectacol Alternativ în Spațiu Neconvențional), m-am opus din răspuțeri sintagmei alternativ(ă/e), ca denumire pentru un gen de spectacol ce se dorește nu atât opus celui convențional, cât, mai curând, diferit de acesta. Acum, sunt gata să accept orice formulă, pentru că mi-am dat seama că problema este de altă natură.